

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางฉวี คะเชนรัมย์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓๖/๑๐ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลนาป่า อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
โทรศัพท์ ๐๘๖-๒๐๘๔๐๘๙ Facebook Line

เกิด พ.ศ. ๒๕๔๙. ปัจจุบันอายุ ๖๙ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ ๔

สถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาป่า

คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มะขามหวาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงการเกษตรผสมผสานภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ไม้ผล พืชผัก สระน้ำ การทำปุ๋ยหมัก

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑). เศรษฐกิจพอเพียง ทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรผสมผสาน

๒). การทำบัญชีฟาร์ม องค์ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีฟาร์ม

๓). การแปรรูปผลผลิต แปรรูปผลผลิตสินค้าเกษตรตามฤดูกาล

๔). การลดต้นทุนการผลิตพืช การเพิ่มผลผลิตและการพัฒนาคุณภาพ

๕). การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๒. การแปรรูปผลผลิต

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๓. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรแบบผสมผสาน

วัตถุประสงค์ :

๑) เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดของการเกษตรแบบผสมผสาน และสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

๒) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการทรัพยากร เช่น น้ำ ที่ดิน แรงงานและทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความยั่งยืน

๓) เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาผลผลิตเพียงอย่างเดียว ช่วยสร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้ให้แก่ครอบครัวเกษตรกร

๔) เพื่อสร้างองค์ความรู้และเครือข่าย ระหว่างเกษตรกรในพื้นที่ให้สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้

เนื้อหาของหลักสูตร ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืช หลากหลาย การลดความเสี่ยงจากพืชเชิงเดี่ยว การทำปุ๋ยหมัก การทำปุ๋ยชีวภาพ การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างง่าย สำหรับครัวเรือนเกษตรกร

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ โดยวิธีการบรรยายให้ความรู้ควบคู่ไปกับการลงมือปฏิบัติในพื้นที่แปลง สาธิต และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกษตรกรได้มาแบ่งปันประสบการณ์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

วิธีการมีส่วนร่วม

๑. การเสนอความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ และ ระดับจังหวัด เพื่อเสนอต่อไปยังคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

๒. การร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรในปัจจุบันในเวทีประชุม

๓. การให้ข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการฯ

แนวทางในการเข้าร่วม

๑. การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ

๒. การประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการแปลงใหญ่และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

จัดทำแผนในรูปแบบการประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ เพื่อร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ ประกอบไปด้วยผู้มีส่วนร่วม ศพก. ได้แก่ เกษตรกรอำเภอ, นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร, เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ศพก., คณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ, สมาชิก ศพก., ผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดตามแผนฯ ดังนี้

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)													
อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ 2568													
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นางฉวี ตะเชนรัมย์ สันคำหลัก ไม่ผล/ไม่ยื่นต้นอื่นๆ (มะขามหวาน)													
จุดเด่น 1. เป็นสวนมะขามหวานที่มีพันธุ์มะขามหวานที่เป็นเอกลักษณ์ของศูนย์คือ พันธุ์เพชรบัวทอง													
2. เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการผลิตมะขามหวานของอำเภอเมืองเพชรบูรณ์													
3. การทำเกษตรแบบผสมผสานที่หลากหลายทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์													
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ (บาท)	ระยะเวลา									
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68
1. การเตรียมการ													
1.1 ประชุมคณะกรรมการ ศพก. และ เครือข่าย	1	ครั้ง	2,000			1-31							
2. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.													
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้			1,000										
ฐานการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง	1	ฐาน						1 ก.พ. - 31 มี.ค.					
* การเกษตรในรูปแบบเกษตร													
ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การทำบัญชีฟาร์ม	1	ฐาน						1 ก.พ. - 31 มี.ค.					

[illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ได้รับแรงบันดาลใจจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งเป็นมุมมองที่ทำให้เห็นคุณค่าและแนวทางการปฏิบัติตนเองให้มีเป้าหมายความยั่งยืนในชีวิต เป็นการปรับเปลี่ยนจากความเสี่ยงสู่ความมั่นคง โดยมองว่าการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ ที่พึ่งพาปัจจัยภายนอก เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมี และราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน เป็นความเสี่ยงที่สูงมาก การเปลี่ยนมาใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีที่อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการสร้าง "ภูมิคุ้มกัน" ให้กับชีวิตและอาชีพของตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- ความพอประมาณ ได้เรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรในปริมาณที่เหมาะสมกับกำลังของตนเอง ไม่หวังรวยเร็วจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวจำนวนมาก ทำให้ลดภาระหนี้สินและความเสี่ยงจากการขาดทุน

- ความมีเหตุผล ได้มีการนำหลักวิชาการมาใช้ เช่น การวิเคราะห์ดิน การจัดการน้ำ หรือการเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและข้อมูล ไม่ใช่ทำตามกระแสหรือตามคำบอกเล่า

- การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้มีรายได้จากหลายทาง มีอาหารบริโภคในครัวเรือน ลดการพึ่งพิงตลาดและราคาที่ไม่แน่นอน ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงในระยะยาวให้กับตนเองและครอบครัว

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต การเกษตรแบบเดิมจะพึ่งพาปัจจัยภายนอกที่มีราคาสูงและผันผวนอยู่ตลอดเวลา เช่น ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ราคาของสารเคมีเหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้ต้องแบกรับภาระที่หนักขึ้น

๒. ปัญหาด้านราคาผลผลิตตกต่ำ จากเดิมส่วนใหญ่มักจะปลูกพืชเชิงเดี่ยว เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยว ผลผลิตจะออกมาพร้อมกันจำนวนมาก ทำให้เกิดภาวะสินค้าล้นตลาดและราคาตกต่ำ ส่งผลให้รายได้ไม่แน่นอน และขาดความมั่นคงในอาชีพ

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ได้นำการลดปัญหาเรื่องดิน มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร ดังนี้

๑..การวิเคราะห์ธาตุอาหารต่างๆในดิน ของแปลงตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตพืช ด้านการการวินิจฉัยปัญหาของดิน การระบุธาตุอาหารในดิน: การวิเคราะห์ดินจะทำให้ทราบถึงปริมาณธาตุอาหารหลัก (ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม) และธาตุอาหารรองที่พืชต้องการ หากดินมีปริมาณธาตุอาหารไม่เพียงพอ ก็สามารถแก้ไขได้ด้วยการเพิ่มปุ๋ยที่เหมาะสม

๒..การวัดความเป็นกรด-ด่าง (pH): ค่า pH เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดูดซึมธาตุอาหารของพืช การวิเคราะห์ดินจะช่วยให้รู้ว่าดินมีสภาพเป็นกรดหรือด่างเกินไปหรือไม่ เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับชนิดของพืชที่ปลูก

๓..การลดการใช้ปุ๋ยที่ไม่จำเป็น เมื่อทราบสภาพดินแล้ว สามารถเลือกใช้ปุ๋ยให้ตรงกับความต้องการของพืชได้อย่างแม่นยำ ไม่ต้องใส่ปุ๋ยโดยไม่จำเป็น ทำให้ช่วยเกิดการลดต้นทุน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมีเกินความจำเป็น

๔..เพิ่มประสิทธิภาพการดูดซึมของดิน ด้วยการปรับปรุงสภาพดินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (ระดับ pH ที่เหมาะสม) จะช่วยให้พืชสามารถดูดซึมปุ๋ยและธาตุอาหารได้เต็มที่ ส่งผลให้พืชเจริญเติบโตได้ดีและให้ผลผลิตสูงขึ้น

๕..การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทน เมื่อทราบว่าดินขาดอินทรีย์วัตถุ ก็จะสามารถวางแผนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยพืชสดเพื่อนำมาบำรุงดินได้อย่างเหมาะสม

๖..การปลูกพืชหมุนเวียนในแปลง และการปลูกพืชแบบผสมผสาน เป็นการเพิ่มความสมดุลให้แก่ระบบนิเวศของการทำเกษตร เช่น การปลูกพืชตระกูลถั่วสลับกับการปลูกพืชหลัก จะช่วยเพิ่มไนโตรเจนในดินตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในระยะยาว

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ดินและทราบปัญหาที่แท้จริงแล้ว ก็จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาวางแผนและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ดังนี้

๑..หากดินเป็นกรดมาก เลือกใช้ปูนขาวหรือปูนมาร์ลในปริมาณที่เหมาะสมตามคำแนะนำจากผลการวิเคราะห์ดิน

๒..หากดินขาดธาตุอาหาร เลือกใช้ปุ๋ยสูตรเฉพาะที่เน้นธาตุอาหารที่ขาด หรือใช้ปุ๋ยชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตเองจากวัสดุในไร่นา หรือการใช้ปุ๋ยผสมเอง

๓..หากต้องการลดการใช้น้ำ เลือกใช้ระบบน้ำหยดหรือสปริงเกอร์ที่สามารถควบคุมปริมาณน้ำได้อย่างแม่นยำ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ขั้นตอนที่ ๑: การเก็บตัวอย่างดิน

กำหนดจุดเก็บตัวอย่าง: เลือกพื้นที่ที่ต้องการทำการเกษตร และกำหนดจุดเก็บตัวอย่างดินแบบสุ่มกระจายให้ทั่วทั้งแปลง โดยแต่ละจุดควรห่างกันอย่างน้อย ๑๐-๒๐ เมตร

วิธีการเก็บ: ใช้เครื่องมือที่สะอาด เช่น พลั่วหรือสว่านเจาะดิน ขุดดินในชั้นความลึกที่เหมาะสม (โดยทั่วไปประมาณ ๑๕-๒๐ เซนติเมตร) และนำดินจากแต่ละจุดมาผสมรวมกันในภาชนะที่สะอาด

เตรียมตัวอย่างส่งตรวจ: นำดินที่ผสมรวมกันแล้วประมาณ ๑ กิโลกรัม ใส่ในถุงพลาสติกที่สะอาด เขียนข้อมูลสำคัญ เช่น ชื่อแปลง วันที่เก็บ และข้อมูลติดต่อ

ขั้นตอนที่ ๒: การวิเคราะห์ดินในห้องปฏิบัติการ ด้วยการส่งตัวอย่าง ซึ่งจะนำตัวอย่างดินที่เตรียมไว้ส่งไปยังสถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์ เพื่อวิเคราะห์ผล โดยจะส่งต่อไปยังห้องปฏิบัติการของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อวิเคราะห์หาค่าสำคัญต่างๆ ได้แก่ ความเป็นกรด-ด่าง (pH) ซึ่งมีผลต่อการดูดซึมธาตุอาหาร ปริมาณธาตุอาหาร เช่น ไนโตรเจน (N), ฟอสฟอรัส (P), โพแทสเซียม (K) และธาตุอาหารรองอื่นๆ อินทรีย์วัตถุ (Organic Matter) ปริมาณซากพืชซากสัตว์ที่ย่อยสลายแล้ว ซึ่งเป็นแหล่งอาหารสำคัญของพืช

ขั้นตอนที่ ๓: การประเมินผลและวางแผนการใส่ปุ๋ย

การแปลผล: เมื่อได้รับผลวิเคราะห์ดินกลับมา จะต้องนำมาเปรียบเทียบกับความต้องการของพืชที่ต้องการปลูก เช่น พืชบางชนิดชอบดินเป็นกรดเล็กน้อย ขณะที่บางชนิดต้องการดินเป็นกลาง

การคำนวณปุ๋ย: คำนวณปริมาณปุ๋ยที่ต้องใช้ให้สอดคล้องกับค่าที่วิเคราะห์ได้ ตัวอย่างเช่น หากดินขาดธาตุฟอสฟอรัส (P) ก็จะต้องเพิ่มปุ๋ยที่มีฟอสฟอรัสสูง หากดินเป็นกรดมากเกินไป ก็จะต้องใส่ปูนขาวหรือปูนมาร์ลเพื่อปรับสภาพดินให้เป็นกลางก่อน

จัดทำแผนการใส่ปุ๋ย: จัดทำตารางการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสม โดยระบุชนิดปุ๋ย ปริมาณ และช่วงเวลาที่ต้องใส่ในแต่ละระยะการเติบโตของพืช

ขั้นตอนที่ ๔: การนำไปปฏิบัติและติดตามผล

การใส่ปุ๋ยตามแผน: ใส่ปุ๋ยตามปริมาณและเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

ติดตามผล: สังเกตการเจริญเติบโตของพืชและผลผลิตที่ได้ หลังจากนั้นทำการเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ซ้ำในฤดูถัดไป เพื่อประเมินผลและปรับปรุงแผนการใส่ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) นาข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๒-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) มะขามหวาน พื้นที่ปลูกจำนวน ๒-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ผักสวนครัว พื้นที่ปลูกจำนวน ๑-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๔) ไม้ผลอื่นๆ พื้นที่ปลูกจำนวน ๘-๒-๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๕๐๐ ตัว

๒.๒) ปลาตะเพียน จำนวน ๕๐๐ ตัว

๒.๓) ปลาดุก จำนวน ๑๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่พื้นเมือง จำนวน ๓๐ ตัว

๓.๒) เป็ดเทศ จำนวน ๑๕ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) กล้วยไส้มะขาม จำนวน ๑๐๐ กก.

๔.๒) ขนมปิ้งไส้มะขาม จำนวน ๑๐๐ กก.

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า มะขามหวาน มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ต้นพันธุ์.....เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ปุ๋ย.....เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) สารกำจัดแมลง.....เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าแรงงาน.....เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าอื่นๆ.....เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๗,๐๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๔๘,๕๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ การขายปลาดุก ปลานิล ให้กับแม่ค้า

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักสวนครัว

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๗๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ กล้วยไส้มะขาม ขนมปิ้งไส้มะขาม

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มะขามหวาน ข้าวนาปี ผลไม้อื่นๆ ตามฤดูกาล

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง ได้แก่

๑. การสร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้ โดยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิดทำให้มีผลผลิตไว้บริโภคในครัวเรือน ลดรายจ่าย และมีรายได้จากหลายทางตลอดทั้งปี ทำให้ไม่ต้องพึ่งพิงราคาพืชเชิงเดี่ยวเพียงอย่างเดียว

๒. การลดต้นทุนการผลิต โดยการทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพใช้เองจากวัสดุในไร่นา ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในระยะยาว

๓. การมีสุขภาพที่ดีขึ้น การลดการใช้สารเคมีและหันมาใช้วิถีธรรมชาติในการดูแลพืช ทำให้สุขภาพของตนเองและครอบครัวดีขึ้นจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

๑. เกิดแหล่งเรียนรู้และแปลงสาธิต ให้เกษตรกรรายอื่นได้เข้ามาศึกษาดูงานและเรียนรู้จาก

ประสบการณ์จริง

๒. เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ สามารถถ่ายทอดเทคนิคและองค์ความรู้ในการทำเกษตรผสมผสานให้กับเพื่อนเกษตรกรได้ง่ายขึ้น ทำให้ความรู้แพร่กระจายไปในวงกว้าง

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

๑. สร้างความเข้มแข็งของชุมชน เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบเดียวกันจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และร่วมมือกันในชุมชนได้ง่ายขึ้น

๒. เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น เมื่อในชุมชนมีรายได้ที่มั่นคงจากผลผลิตที่หลากหลาย จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชนให้เติบโต

๓. สิ่งแวดล้อมดีขึ้น การลดการใช้สารเคมีในพื้นที่เพาะปลูก จะช่วยลดมลภาวะทางดินและน้ำในชุมชน ทำให้สิ่งแวดล้อมโดยรวมดีขึ้นอย่างยั่งยืน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การวิเคราะห์ดินเป็นบทบาทสำคัญในการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชน โดยเป็นการลดผลกระทบจากการใช้สารเคมี และเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

แปลงเกษตรของตนเอง

๑. การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน ส่งผลให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น โดยการวิเคราะห์ดินทำให้ทราบปริมาณธาตุอาหารที่แท้จริงในดิน ทำให้สามารถใส่ปุ๋ยเคมีได้ตรงตามความต้องการของพืชและในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ต้องใส่ปุ๋ยแบบหว่านเหวี่ยงแห การลดการใช้ปุ๋ยส่วนเกินช่วยป้องกันปัญหาดินเค็ม และการสะสมสารเคมีในดิน ทำให้ดินไม่เสื่อมโทรมและสามารถทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

๒. ป้องกันมลพิษในแหล่งน้ำ เมื่อมีการใส่ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น ปุ๋ยส่วนเกินเหล่านั้นจะถูกชะล้างลงสู่แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำบนดิน เช่น แม่น้ำลำคลอง ก่อให้เกิดมลภาวะทางน้ำและเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ การวิเคราะห์ดินจึงเป็นวิธีที่ช่วยลดปัญหานี้ได้ตั้งแต่ต้นทาง

ประโยชน์ต่อชุมชน

๑. ลดมลพิษในชุมชน เมื่อในพื้นที่การเกษตรใช้สารเคมีลดลง มลภาวะทางอากาศจากสารเคมีและมลพิษในแหล่งน้ำก็จะลดลงตามไปด้วย ทำให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นและปลอดภัยต่อสุขภาพของคนในชุมชน

๒. สร้างความยั่งยืนในระยะยาว การที่เกษตรกรทุกคนในชุมชนหันมาใช้เทคโนโลยีและหลักวิชาการในการทำเกษตร จะช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในภาพรวมของทั้งชุมชน ทำให้สามารถทำการเกษตรได้อย่างมั่นคงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การวิเคราะห์ดินช่วยให้ทราบสภาพดินที่แท้จริง ทำให้สามารถใส่ปุ๋ยและสารปรับปรุงดินได้ตรงตามความจำเป็น ซึ่งช่วยป้องกันปัญหาดินเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีเกินความพอดี และยังช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในระยะยาว

๒. อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เมื่อทราบสภาพดินและปริมาณธาตุอาหารแล้ว จะสามารถวางแผนการใส่ปุ๋ยได้อย่างแม่นยำ ทำให้ปุ๋ยส่วนเกินไม่ถูกชะล้างลงสู่แหล่งน้ำ ลดปัญหามลภาวะทางน้ำและยังช่วยประหยัดน้ำในการเพาะปลูก

๓. ลดมลภาวะในอากาศและสิ่งแวดล้อม การลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช ช่วยลดการปล่อยสารพิษในอากาศและสิ่งแวดล้อม ทำให้ระบบนิเวศในพื้นที่เกษตรกรรมมีความสมดุลมากขึ้น และปลอดภัยต่อสุขภาพของเกษตรกรและชุมชนโดยรอบ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เข้าใจสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเกษตรในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สามารถให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษาด้านการเกษตรให้แก่ผู้ที่สนใจได้เป็นอย่างดี ด้วยปัจจัยดังนี้

๑. การมีความรู้สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของอำเภอเมืองเพชรบูรณ์
๒. การมีความรู้สภาพดินและแหล่งน้ำของอำเภอเมืองเพชรบูรณ์
๓. การมีความรู้สภาพการผลิตและตลาดของพืชเศรษฐกิจของอำเภอเมืองเพชรบูรณ์

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. การเป็นจุดอบรมและศึกษาดูงาน

สามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้จริง โดยภายในศูนย์มีการจัดทำแปลงสาธิต ฐานเรียนรู้ ที่เป็นต้นแบบและใช้งานจริง เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เห็นกระบวนการและผลลัพธ์ของการทำเกษตรในแต่ละขั้นตอน มีหลักสูตรที่ถ่ายทอดที่เหมาะสม โดยศูนย์ฯ ได้ออกแบบหลักสูตรการอบรมที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ได้แก่ หลักสูตรการทำเกษตรผสมผสาน การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก การลดต้นทุนการผลิต ประกอบกับศูนย์ฯ มีสถานที่เหมาะสมในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยสถานที่สามารถตอบสนองต่อการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้แบ่งปันประสบการณ์และปัญหาที่พบเจอ เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

๒. การเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

มีการเตรียมเนื้อหาที่เข้าใจง่าย มีการสรุปเนื้อหาให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย และมีการยกตัวอย่างจากประสบการณ์จริง พร้อมกับการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย นำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อที่น่าสนใจ เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ หรือการสาธิต เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วมของผู้รับการถ่ายทอดความรู้ เช่น การมีคำถามและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม ซึ่งเป็นการสื่อสารแบบสองทาง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การเป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่

๑. การเป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหา โดยการรับฟังและทำความเข้าใจปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่

๒. การวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไข โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ในการวิเคราะห์ปัญหา และแนะนำแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของแต่ละราย

๓. ถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยสอนวิธีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุน

การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑. มีการรับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกรในพื้นที่ เป็นคนกลางที่จะช่วยให้นำสาร หรือข้อมูลต่างๆ ที่เป็นปัญหาทางการเกษตร ไปยังหน่วยงานราชการ หรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที

๒. การเป็นคนที่มีอุปนิสัยที่เข้าถึงง่าย ทำให้เกิดภาพลักษณ์การติดต่อประสานงานและการบริการที่ดี

๓. การติดตามผลและแจ้งความคืบหน้า โดยจะมีการสอบถามความคืบหน้าในการดำเนินการแก้ไขปัญหาจากหน่วยงาน ให้กับเกษตรกรทราบเป็นระยะ เพื่อสร้างความมั่นใจต่อปัญหาว่าจะไม่ถูกละเลย

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๑. การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร

๑.๑. การให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับราคาพืชผลในตลาด..สภาพอากาศ..และภัยพิบัติทางธรรมชาติด้วยช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมและทันสมัย

๑.๒. การให้ข้อมูลด้านการตลาด..ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของตลาดด้วยช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมและทันสมัย

๒. การให้บริการด้านวิชาการเกษตร

๒.๑. การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ..เช่น การใช้โดรนเพื่อการเกษตร..การใช้ระบบน้ำหยดอัตโนมัติ..หรือการใช้แอปพลิเคชันเพื่อจัดการแปลงเกษตร

๒.๒. การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยวิธีจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหัวข้อที่เกษตรกรสนใจ..เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพ..การดูแลพืชแบบปลอดภัย..การทำแปลงเกษตรผสมผสาน..หรือการควบคุมศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ช่องทางในการขยายผลองค์ความรู้

๑. การจัดทำแปลงสาธิต..โดยการสร้างแปลงต้นแบบที่ใช้งานจริงและแสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่จับต้องได้เพื่อให้เกษตรกรสามารถมาเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงได้

๒. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ..โดยจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือทำ (Workshop) มากกว่าการบรรยาย..เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที

๓. การสร้างเครือข่ายเกษตรกร..มีการจัดตั้งกลุ่มไลน์..กลุ่ม Facebook..เครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่..เพื่อเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความรู้..ประสบการณ์..และให้คำปรึกษาซึ่งกันและกัน

เกษตรกรในชุมชนนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร

๑. การทดลองในพื้นที่ของตนเอง..โดยเกษตรกรบางรายจะเริ่มจากการทดลองปลูกพืชชนิดใหม่..โดยใช้เทคนิคใหม่ในแปลงเล็กๆ..ของตนเองก่อน

๒. การแบ่งปันความรู้ต่อในชุมชน..เมื่อเกษตรกรประสบความสำเร็จในการนำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว..ก็จะเป็นต้นแบบให้คนอื่น..เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ให้กับเพื่อนบ้านต่อไปได้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ

๑. ผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น..ด้วยวิธีการนำหลักวิชาการมาใช้ในการจัดการดิน..น้ำ..และศัตรูพืช

๒. ต้นทุนการผลิตลดลง..ด้วยวิธีการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม..จะช่วยลดการใช้สารเคมี

๓. สร้างความมั่นคงในอาชีพ..เมื่อการผลิตมีคุณภาพและมีต้นทุนลดลง..จะมีผลให้เกิดรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนมากขึ้น

๔. เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง..ช่วยสร้างความมั่นใจและความภาคภูมิใจให้กับเกษตรกร

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ การมีส่วนร่วมกันชุมชน ได้แก่

๑. การเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

๒. การเข้าร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุมระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

๓. การเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของชุมชน

การมีส่วนร่วมกันหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่

๑. การเปิดเป็นพื้นที่เรียนรู้ให้กับหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือ กรมพัฒนาที่ดิน เข้ามาใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ

๒. การมีความร่วมมือในโครงการนำร่องต่างๆ ของภาครัฐ เช่น โครงการส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ หรือ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อเป็นต้นแบบและเป็นกรณีศึกษาให้กับเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. ด้านการบริหารและการจัดการ ด้วยการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย มีการกำหนดและแผนการดำเนินงานของ ศพก. ร่วมกับคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

๒. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร ได้ดำเนินการดูแลรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ของศูนย์ฯ ที่จัดทำด้วยตนเอง และทางหน่วยงานภาครัฐได้จัดหาไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. ด้านการทำหน้าที่เป็นตัวกลาง ในการประสานงานระหว่างคณะกรรมการฯ เกษตรกรในพื้นที่ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

๔. ด้านการเป็นผู้นำและผู้ถ่ายทอดความรู้ โดยเป็นต้นแบบและเป็นผู้หน้าที่ประสบความสำเร็จและมีความรู้ความสามารถ สร้างความน่าเชื่อถือและเป็นแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ในการปรับเปลี่ยนแนวทางการเกษตร

๕. เป็นวิทยากรและผู้ให้คำปรึกษา ในการอบรมให้ความรู้ และเป็นพี่เลี้ยงให้กับเกษตรกรในพื้นที่เมื่อเกิดปัญหา

๖. เป็นผู้สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีแนวคิดด้านการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. การเป็นแหล่งความรู้และที่พึ่งของเกษตรกร เป็นความภาคภูมิใจเกิดขึ้นเมื่อเห็นเกษตรกรนำความรู้ที่ได้จาก ศพก. ไปปรับใช้จนประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน หรือการมีรายได้ที่มั่นคงขึ้น ศพก. กลายเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ที่ช่วยแก้ปัญหาและให้คำปรึกษาได้อย่างตรงจุด ทำให้เกษตรกรรู้สึกว่ามีที่พึ่งและไม่ถูกทอดทิ้ง

๒. การสร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชน โดยเห็นการร่วมกันขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ทำให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชน ความภาคภูมิใจคือการได้เห็นชุมชนเข้มแข็งขึ้น จากการที่เกษตรกรหันมาร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างเครือข่ายที่ช่วยยกระดับอาชีพการเกษตรไปพร้อมๆ กัน

๓. การเป็นต้นแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการที่ ศพท. สามารถนำเทคโนโลยีและหลักวิชาการมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ ศพท. กลายเป็นต้นแบบที่สะท้อนให้เห็นว่าการเกษตรแบบยั่งยืนสามารถทำได้จริง ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจที่ยิ่งใหญ่ที่สุด เพราะไม่ได้สร้างเพียงผลผลิต แต่ยังสร้างความมั่นคงในอาชีพและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในชุมชนด้วย

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

รูปแบบทางการ ได้แก่ การได้รับการแต่งตั้งเป็น ประธานคณะกรรมการ ศพท. ระดับอำเภอ และเป็นคณะกรรมการ กรรมการ ศพท. ระดับจังหวัด

รูปแบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ เป็นผู้ที่มีความรู้สามารถให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรเพื่อให้เกิดการประสบผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปยังผู้ที่สนใจได้

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๑. การเสียสละเวลาและแรงกาย ในการพัฒนาส่งเสริมงานด้านการเกษตร ได้แก่ การอุทิศเวลาส่วนตัวเพื่อเข้าร่วมประชุมวางแผนงาน หรือ ร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร ทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะโดยไม่มีค่าจ้าง

๒. การเสียสละทรัพย์สินและเงินทุน เป็นการเสียสละและช่วยเหลือยามเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ได้แก่ การบริจาคอุปกรณ์การเกษตรให้แก่โรงเรียน วัด หรือ การบริจาคเมล็ดพันธุ์ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม

๓. การเสียสละผลประโยชน์ระยะสั้น เป็นการเสียสละความรู้สึกเห็นแก่ตัว ได้แก่ การตัดสินใจเปลี่ยนจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวที่ให้ผลตอบแทนสูงในระยะสั้นแต่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม มาปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสาน ที่อาจให้ผลตอบแทนน้อยลงในช่วงแรก แต่จะช่วยฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนในอนาคต

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ การมีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกัน

สำ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑. กำหนดเป้าหมายการถอดบทเรียน ศพก. ด้วยวิธีการทบทวนวัตถุประสงค์การดำเนินงานของ ศพก. และการดำเนินงานของ ศพก. ที่ผ่านมามีแนวโน้มเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ ๒. ระดมสมองและพูดคุยถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน เพื่อค้นหาปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เช่น การเป็นศูนย์เรียนรู้ที่ดี. การถ่ายทอดองค์ความรู้. การเป็นวิทยากรที่ดี

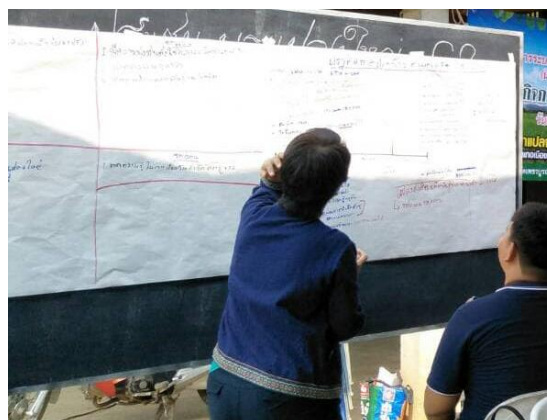
ขั้นตอนที่ ๓. พุดคุยถึงปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยตรงไปตรงมา. ไม่มีการตำหนิ. เน้นการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เช่น การขาดงบประมาณ. นโยบายการเมือง. สภาพเศรษฐกิจ

ขั้นตอนที่ ๔. สรุปบทเรียนสำคัญที่ได้ และกำหนดข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อนำมาข้อมูลมาลงในรายงานการถอดบทเรียน ศพก. ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน

๑. ฟังก้างปลา (Fishbone Diagram) เพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยจำแนกสาเหตุออกเป็นหมวดหมู่ต่างๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของปัญหาอย่างเป็นระบบ

๒. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุม

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา/อุปสรรคในการถอดบทเรียน

๑. เกษตรกรไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

๒. กระบวนการถอดบทเรียนถ้าต้องการข้อมูลที่ละเอียดต้องใช้เวลานาน

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. สร้างบรรยากาศถอดบทเรียนที่ผ่อนคลายและเป็นกันเอง

๒. ใช้เครื่องมือที่เข้าใจง่ายเหมาะสมและไม่ซับซ้อน

๓. การถอดบทเรียนควรเน้นที่การหาวิธีแก้ปัญหาที่นำไปปฏิบัติได้จริง และมีการติดตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกษตรกรเห็นถึงประโยชน์และมีกำลังใจในการเข้าร่วมครั้งต่อไป

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

